

навчальної літератури. Така форма виконання завдань не відповідає цілям навчального процесу, не формує навичок узагальнення та аналізу актуальних наукових і практичних проблем.

Змінити ситуацію покликані новітні методи проектної роботи, серед яких важливе місце займають творчі групові проекти. Їхня сутність полягає у спільній роботі невеликої групи студентів над розробкою і вирішенням найбільш важливих на сучасному етапі розвитку суспільства проблем. Правильно організований процес підготовки та презентації групових проектів дозволяє мотивувати студентів, заохотити їх до пошуку нестандартних методів виконання завдання. Крім цього, самостійний розподіл функціональних обов'язків між членами групи сприяє формуванню навичок організаційної роботи та взаємодії в групі. Кожний студент може виконувати певну частину завдання залежно від його індивідуальних здібностей та інтересів, а злагоджена робота команди стане запорукою глибокого та всебічного опрацювання великого обсягу матеріалу у стислі терміни. Для впровадження групових методів у навчальний процес з метою посилення наукової складової мають бути переглянуті теми завдань для самостійної роботи. Мета викладача зробити акцент на тих проблемах дисципліни, що мають важливе прикладне значення, дискусійний характер і новизну. Бажано, щоб дана тематика була слабо розроблена у науковій літературі, а для загальноосвітніх дисциплін — мала певне відношення до спеціальності та майбутнього фаху групи. Також важливо запропонувати студентам іншу форму представлення результатів їхньої роботи, зробивши акцент на розробці рекомендацій та їхнього обґрунтування. Критерії оцінювання такого виду самостійної роботи варто привести у відповідність із критеріями достовірності наукового знання, серед яких: адекватність методів отримання висновків, логічна послідовність дослідницького процесу, обґрунтованість та неординарність висновків. Дещо складним для викладача є процес оцінювання роботи студентів з огляду на різну якість індивідуального внеску кожного члена групи в загальний результат. Проте, чітке розмежування різних складових дослідницького процесу, зокрема складання плану роботи, пошук первинної інформації, узагальнення та систематизація зібраного матеріалу, підготовка презентації, та відповідних ролей студентів значно спрощує процедуру виставлення оцінок. Взаємне оцінювання членами групи та залучення до коментарів представників інших груп зробить контроль за якістю робіт ще одним методом активізації уваги, засвоєння навчального матеріалу, підвищить його об'єктивність.

Отже, групові проекти як форма самостійної роботи студентів сприятиме посиленню мотивації до наукової роботи з кількох причин. По-перше, більш очевидним стає взаємозв'язок теорії та практики. По-друге, діють психологічні механізми колективної відповідальності. По-третє, враховуються індивідуальні здібності та бажання кожного студента. По-четверте, нові форми роботи завжди викликають цікавість.

*Голіцин А.М., к.е.н., доцент
кафедри маркетингу*

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Під розвитком педагогічної майстерності можна розуміти процес, що направлений на вдосконалення його якісного та кількісного аспекту. Якісний аспект розкривається у життєвому кредо, об'єктивності, принциповості та вимогливості, витримці та фактичності, толерантності і доброзичливості, правдивості та чесності, організаційних здібностях та ін.

Кількісний аспект — це професійні знання навчального матеріалу, психології, педагогіки, методик навчання, дидактичні, сугестивні, комунікативні навички, оволодіння основами психотехніки тощо.

Питання щодо розвитку педагогічної майстерності стають на першому плані у дослідженнях вітчизняних та іноземних науковців, проте не можна казати про справді наукову відпрацьованість даної проблеми. Як правило, викладачі ВУЗів зазвичай досягають певного рівня майстерності через десять-п'ятнадцять років роботи, оскільки отримується досвід викладання, який постійно вдосконалюється.

Діяльність викладача ВУЗу міститься у виконанні таких основних його функцій: навчальної, наукової, організаційної та виховної. Задача кожного викладача синтезувати оволодіння високим рівнем теоретичних знань разом із практичними вміннями.

Усе це виявляється у досягненні високих кінцевих результатів у навчанні та вихованні студентів.